

# ATEBE-Yİ BÜLENDMERTEBE-Yİ HAZRET-İ HİLAFETPENÂHİYE BİR ARİZA<sup>1</sup>



Ahmed Muhtar  
Çevrimyazı: Mehmet Kanar

**A**tebe-yi bülendmertebe-yi hazret-i hilafetpenâhilerine maruz-i abd-i memlûkleri oldur ki:

Adem-i vukû'unu arzu ve temenni eylemiş olduğum harb-i hazırın suret-i zuhur ve idaresi hakkındaki tedkikat ve tefassuhatı [araştırmaları] şimdilik bertaraf eyleyerek hal-i hazır itibarıyla devam-ı harb yahut akd-i sulh şıklarından hangisinin hilafet-i muazzama-yı İslâmiyenin ve devlet-i aliyyelerinin menafi-i hakikiye ve emniyet-i istikbali nokta-yı nazarından şayan-ı tercih ve kabul olduğunu düşünmek ve diyanet-i Ahmediye ve hilafet-i İslâmiyenin yegane istinadgahı [dayanağı] olan devlet-i aliyyelerinin menafi ve istikbalinin temin ve teyidi için şikk-ı muvafıkın devletçe ihtiyarı hususuna alâ kadri'l-istitâa [güç yettiğince] çalışmak din ve vatanına merbutiyeti [bağlılığı] olan her bir müslim ve Osmanlının uhdesine terettüb eden [üstüne düşen] bir vazife-yi mukaddese olmakla bu babdaki mütalaat ve müsted'eyat-ı ubeydanemi [acizane görüş ve dileklerimi] merca-i kül ve melce-i yegane-yi müslimin olan hâkipây-ı şevketihtiva-yı şahanelerine arza cüreytab oluyorum.

Hilafetmeab efendimiz;

Zat-ı hakayıkâşına-yı şahanelerine arz ve izaha hacet yoktur ki harb-i hazırın neticesi hilafet-i İslâmiye ve saltanat-ı Osmaniye'nin ikbal ve istikbali için ya mucib-i temin ve teyid yahut müstevcib-i inhitat ve hubut [çöküş ve düşüş sebebi] olacaktır.

<sup>1</sup> İstanbul Teshîl-i Tıbâat Matbaa ve İdaresi, 1328.

Şark ordusunda Kırkkilise ve Garb ordusunda Komanova vekayi-i müsessifesinden beri talih-i harbin mütezayiden aleyhimizde zuhur eylemesi ve asakir-i şahanelerinin bazı defa ufak tefek müsademelerden sonra kesirülmikdar [çok sayıda] top terkederak hatt-ı harbi terk eylemeleri gibi tedkik-i esbabı âtiye talik olunmak iktiza eden ve altı yüz senelik tarih-i askeri-yi Osmanide misline tesadüf edilmeyen hadisat-ı elimenin vukua gelmesi, Avrupa efkar-ı umumiyesinde saltanat-ı seniyelerinin kudret-i askeriye ve kuvve-yi milliyesine külliye hanel geldiği ve Osmanlıların ve bittahsis [özellikle] Türklerin şecaat-ı hulkiye ve besalet-i irsiyelerine [yaratılıştan gelen cesaretine ve miras aldıkları kahramanlığa] zeval arız olduğu zan ve itikadının husulüne sebep olmuştur.

Ve Avrupa'nın bilumum matbuatında manzur olan makalat bu zan ve itikadın derece-yi kuvvet ve şümülünü göstermektedir.

Halbuki bir milletin mevcudiyet ve istiklalini muhafaza ve bir devletin memalik ve biladını müdafaa edebilmesi için kudret ve miknet-i askeriyesi, şecaat ve besalet-i hulkiye ve irsiyesi kadar mevcudiyet ve istiklalinin imhasına sâi ve memalik ve biladının istilasına haris olan [hürslanan] millet ve düvelin de bu kudret ve miknetin, bu şecaat ve besaletin mevcudiyetine kail ve kani olmaları lazımdır.

Bir devlet ve milletin a'dası [düşmanları] za'f u aczine kail ve kani oldukları gün, hırs ve iştilaharı, cüret ve cesaretleri artarak imha-yı mevcudiyet ve istiklaline ve istila-yı memalik ve biladına teşebbüs eyledikleri bilemsal [örnekleriyle] sabit hakayık-ı tarihiyedir.

Nitekim bazı devletlerce arzu ve temenni edilen taksim-i memalik-i şahanelerine, düvel-i mezkure arasındaki rekabet ve ihtilaf kadar ve belki bundan ziyade ordu-yi hümayunlarının kuvvet ve kudreti ve Osmanlıların velâsiyyema [hele hele] Türklerin şecaat ve besaleti mülabesesiyle bu emr-i hatirin yüz binlerce nüfus feda edilmeksizin icrası mümkün olamayacağı hakkında Avrupa efkar-ı umumiyesinde yerleşmiş olan itikad ve kanaatin mani olduğu şüphesizdir.

Vâesefâ [Ne yazık] ki harb-i hazırda zuhuryafte olan [meydana gelen] vukuat ve hadisat-ı elime bu itikad ve kanaati külliye izale eylemiş ve yerine millet-i Osmaniyenin Endülüslüler ve Bizanslılar kadar kudret ve kuvvetini, şecaat ve besaletini kaybederek sehlülümha [kolayca yok edilir] bir derekeye düşmüş olduğu fikir ve zehabının kaim olmasına sebep olmuşlardır.

Bu fikir ve zehabın butlanı ve millet-i Osmaniyenin bilcümle evsaf-ı hulkiye ve irsiyesini muhafaza eylediği ve imha-yı mevcudiyet ve istiklali sehlülicra [kolayca uygulanır] bir keyfiyet olmadığı izhar ve isbat olunmazsa devlet-i aliyyelerinin istikbali azim tehlikeye düşeceği şüphesizdir.

Şevketmeab efendimiz;

Hükümet-i seniyyelerince itiraf-ı acz-i tâmmı tazammun edecek bir suret-i mütehalikane ve hangi şartlarla olursa olsun akd-i sulha teşebbüs edilirse her gûna maharet-i siyasiye ve diplomasiye sarf olursa Rumeli kıtasının tamamen kaybedilmesinin önünü almak ve hatta Darülhilafet-i İslâmiyenin müdafaasını temin edebilecek bir hudut tayin ve muhafaza eylemek bile kabil olamaması gibi bir felaket-i azimeden başka devlet ve milletin istikbali için ziyadesiyle vahim olan bu fikir ve zehabın Avrupa efkar-ı umumiyesinde yerleşip kalmasını intac edeceğinden müstaînen billah [Allah'tan yardım dileyerek] harbe devam ve Çatalca hattını şiddetle müdafaaya ile düşmana azim ve metanetini kırarak ve sebat ve kuvvetini imha edecek derecede telefata külliye verdirilmeye sarf-ı mâhasal-ı tam edilmesi [elden gelenin yapılması] mertebeye-yi vücubdadır.

Bu fikir ve zehab izale ve ordu-yi hümayunlarının memalik-i mahrusa-yı şahanelerini muhafaza ve müdafaaya el'an kadir olduğu izhar ve isbat edilmeksizin düvel-i müttefika-yı Balkaniye ile mağlubane bir sulh akd edilmesinin tevli ve intac edeceği mehazir [sakıncalar] ve mehalik-i azimenin [büyük tehlikelerin] nevi ve ehemmiyetini anlamak için ziyadesiyle imal-i fikir ve it'ab-ı zihne [düşünüp kafa yormaya] hacet yoktur. Fakat Avrupa'nın en mühim ve alehusus düvel-i muazzama kabinelerinin nîmresmi vasita-yı neşr-i fikirleri olan gazetelerini muntazaman mütalaa ve takib eylemek kafidir.

Maazallahu Teala henüz ordu-yi hümayunları tamamen mağlup ve hükümet-i seniyyeleri itiraf-ı mağlubiyetle düşmanlarımızın mâlâyutak [dayanılmaz] şeraitini kabul ederek akd-i sulha razı olmamış olduğu halde bu cerideler, devlet-i aliyyeleri tamamen mağlup olarak Rumeli'yi kamilen feda eylemek üzere akd-i sulh ederse Anadolu-yi Şarkî vilayetlerinin hal-i hazırlarında ibkası caiz ve kabil olmadığını ve İtalya ile akd olunan muahede-yi sulhiye mucibince yalnız bir va'd-ı ıslahat mukabilinde tahliye ve iadeleri mukarrer olan Bahr-i Sefid cezairinin de Sisam gibi bir muhtariyete nail edilmeleri iktiza edeceğini ve Cebel-i Lübnan imtiyazatının tevsi edilmesi ve Suriye idaresinin ıslah olunması icab eylediğini ve Mısır kıtasının ise devlet-i aliyyelerinden rabıtası fekkolunarak [kopartılarak] İngiltere'nin himayesini ilan eyleyeceğini ve Basra Körfezi ve Kuveyt limanı meselelerinin de hal ve tesviyesi zamanı geldiğini ityan eyliyorlar [bildiriyorlar].

Rumeli kıtası, Arnavutluk Avusturya ve İtalya'nın ilca-yı menfaatle vaki olaca müdahaleleri sayesinde velev taht-ı hükümrani-yi şahanelerinde bir muhtariyet-i tamme iktisab eylemek üzere Midye ve Muarız Körfezine kadar tamamen terk olunmak şartıyla akd-i sulh yani itiraf-ı mağlubiyet-i külliye ve ızhar-ı acz-i tam olunduğu takdirde bu meselelerin birbirini müteakib meydana çıkarılarak hal ve tesviye edilmeyeceği-

ni iddia edebilecek cihanda bir devlet adamı, bir siyasi mevcut olmasa gerektir.

Esbab ve mütalaat-ı mesrudeye mebni itiraf-ı mağlubiyet-i tamme ile akd-i sulhun asla caiz olmadığı kabul olunursa harbe devamın kudret ve imkan dahilinde olup olmadığını tedkik ve tayin eylemek iktiza eyler.

Tahkikat-ı kemteraneme [bendenizin araştırmalarına] göre Çatalca hatt-ı müdafaasındaki ordu-yi hümayunlarının mevcudu külli miktarda ve hamdenlillah [Allah'a şükür] asakir-i şahanelerinin kuvve-yi manevi-yeleri de şayan-ı emniyet ve memnuniyet bir derecededir.

Hatt-ı müdafaanın Terkos ve Büyükçekmece gölleri arasındaki kısmı, ancak yirmi beş kilometre olup Marmara cihetinden Karasu deresinin hasil ettiği bataklık da bir hayli mahalli nakabil-i mürur [geçilmez] hale ifrağ eylemiştir.

Kadimen mevcut olup son zamanlarda mümkün mertebe tanzim ve ikmal edilen tabyalarda ve hatt-ı müdafaada lüzumundan fazla her nevi toplar mevcut olduğu ve mühimmatın da derece-yi kifayede bulunduğu ve hatt-ı mezkurun tarafeyninde [iki tarafında] beşer ve altışar kilometrelik mahallerin donanma-yı hümayunlarının büyük topları ile ateş altında bulundurduğu nazar-ı dikkate alınır ve cennetmekan Gazi Osman Paşanın elli bin kadar asker ile Plevne gibi açık bir mahalde alelacele yapılan toprak tabyalarla mevcudunun üç misli olan Rus ordusuna aylarca mukavemet eylediği düşünülürse her gün izam olunan [gönderilen] harbe girmemiş ve binaenaleyh yorulmamış asakir-i cedide ile zayıfatı telafi edilen ve yevmiye erzak ve mekulatını alan ve mühimmatı yetiştirilen bu koca ordu ile Çatalca hattı gibi tabiaten suhuletle müdafaası kabil yirmi beş kilometre arzında bir hattı velev iki ve hatta üç misli bir kuvvete karşı birkaç ay müdafa edemeyeceğini beyan eden bir kumandanın ve erkan-ı harbiye heyetinin mevcudiyeti nakabil-i tasavvurdur.

Halbuki Çatalca hattına tecavüz eden düşman ordularının mevcudunun ancak ordu-yi hümayunları miktarında olduğu ve Hüda-yı Azam hıfz buyursun Edirne sukut eyleyerek [düşerek] muhasara ordusu Çatalca'ya gönderilse de muhaciminin adedi ordu-yi hümayunlarının iki misline vasil olamayacağı muhakkaktır.

Edirne ve Çatalca'da bulunan askerin Bulgaristan'ın son efradından mürekkebe olduğunu ve bunlar meyanında on beş yaşında çocuklar ve altmışına yakın ihtiyarlar bulunduğunu ve Bulgaristan'ın bundan fazla asker gönderemeyeceğini gerek Bulgaristan'da ve gerek Bulgar ordularında bulunan en mühim Avrupa gazetelerinin harp muhabirleri müttefik beyan etmektedirler.

Aynı hal Sırbistan ve Yunanistan için de vakidir. Sırbistan'ın şimdiye kadar göndermiş olduğu altmış beş bin kişide fazla olarak Priştine

ve Üsküp'ten Manastır ve Şengin ve Draç limanlarına kadar yayılmış olan asakirini tamamen Edirne ve Çatalca'ya yollamayacağı ve Yunanistan'ın da Yanya muhasarasını ve Selanik'i ve işgal ettiği adaları terk ve tahliye ederek ve Manastır'dan Florina ve Resne cihetlerine çekilmiş olan Garb ordusunu Çatalca'daki muhacimin ve Edirne'deki muhasırinin imdadına gönderemeyeceği aşıkardır. Bu cihetle Sırbistan ve Yunanistan'ın Çatalca hattına gönderebilecekleri kuvvetin miktarı pek mühim olamayacaktır.

Halbuki henüz asakir-i nizamiye-yi şahanelerinin kaffesi bile celbolunmamıştır. Eski Dördüncü ve Beşinci Ordu-yi hümayunlarının nizamiye taburları ve süvari ve topçu alayları tamamen celbedilirse otuz ve kırk bin mevcutlu yeni bir kolordu teşekkül eyleyeceği gibi makam-ı akdes-i hilafete ve diyanet-i İslâmiye ve devlet-i Osmaniyeye rabıta-yı kaviiyeleri olan Kürt süvari alayları da getirilebilir. Ve nitekim gerek bu nizamiye taburlarının ve gerek bu orduların süvari ve topçu alaylarının bir kısmı vasıl olmuş yahut vasıl olmak üzere bulunmuştur.

Nazar-ı dikkate alınacak bir nokta da Akdeniz Boğazının Bolayır cihetinden müdafaasıdır. Boğazın Anadolu cihetindeki tabya ve istihkamların karşı sahildeki istihkamları zapt için gelecek düşman asakirinin ineceği bayırları tamamen ateş altında bulundurduğu malum olduğu gibi İtalyan donanmasının karaya asker çıkararak istihkamata arkadan işgal eylemesi ihtimaline mebni inşa edilmiş olan muvakkat tabyalar biraz gayret ve faaliyetle bir kat daha ihkam olduğu [sağlamlaştırıldığı] ve elyevm Boğazın muhafazası için mahall-i mezkurda cemolunan ordu bir miktar daha tezyid edildiği halde Rumeli cihetinden Boğazı müdafa eden istihkamatın zaptı kabil olamaz. Anadolu cihetine asker çıkararak o cihetteki istihkamata zapta kıyam ise mahz [sadece] cinnet olduğundan Yunanistanca bu suret tasavvur bile edilemez. Ma'ahaza bunun için de bazı tedabir-i ihtiyatiye ittihaz olunabilir.

İcabında güzergah süratle torpillerle seddolunduğu halde İtalyan donanması gibi kuvvetli ve mehib bir donanmanın cüret ve cesaret edemediği bir teşebbüs Averof'tan başka kuvvetli bir sefine-yi harbiyeye [savaş gemisine] malik olmayan Yunan donanması için mucib-i izmihlal ve felaket olmaktan başka bir netice veremez.

Payitaht-ı şahanelerinin müdafaası böylece karadan ve denizden taht-ı temine alınarak düvel-i müttefikaya Rumeli'nin tamamen terki şartıyla akd-i sulhun kabul edilemeyeceği beyan ve tebliğ olunursa kavaid-i harbiye ve hukukiye icabınca ya karadan yahut denizden İstanbul'a dahil olup devlet-i aliyyelerine şartlarını kabul ettirmek icab eyleyeceğinden ya her iki cihetten yahut yalnız Çatalca hatt-ı müdafaasından hücum etmeye mecbur olacaklardır.

Lutf-i Hak ve imdad-ı ruhaniyet-i Peygamberî ile hatta birinci hücum, geçendeki gibi on binden fazla telefât ve mecruh verdirilmek üzere defedilir ve alelhusus aynı muvaffakiyet üçüncü defa dahi teyessürnüma-yı husul olursa [gerçekleşirse] müttefikin ordusunun maneviyeti bütün bütün düşeceği ve adetçe azim bir fark hasıl olacağı ve bu mütevali hücumların telefât-ı külliyyeden başka bir netice vermemesi Bulgaristan, Sırbistan ve Yunanistan'da efkar-ı umumiyeyi yeis ve telaşa düşüreceği cihetle şimdiye kadar yüz bine karib telef ve mecruhu olan Bulgaristan'ın ve zaiyatları yirmişer binden aşağı olmayan Sırbistan ve Yunanistan'ın bâlâpervazlıktan [yüksekten uçmaktan] ve taannüd ve ceberuttan vazgeçerek memul şerait ile sulha talib olacakları cay-ı tereddüd değildir.

Fakat eltaf-ı ilahiyeden memul ve müsted'a olan bu muvaffakiyetin istihsali için esbabını temin ve ihzar eylemek icab ettiğinden vükelâ kullarının gece ve gündüz çalışarak Dördüncü ve Beşinci orduların bilcümle nizamiye kıtaatını ve süvari ve topçu alaylarını acilen celb eylemeleri ve Bolayır istihkamatını süratle ikmal ve ihkam ve topları kafi değilse yeni toplar ve bunlar için mühimmat-ı kafiye ve oradaki asker için erzak-ı mebzule irsal ve hüdanekerde [Allah göstermesin] Edirne'nin sukutu halinde Bulgaristan orada bulunan büyük muhasara toplarını Çatalca'ya getireceği cihetle bunlara mukabele için devletçe şimdiye kadar tedarik edilmiş olması muhtemel ve memul olan büyük topları ve aksi halde kısmen fayda ve tesirleri meczum bulunan iclaliye ve emsali gibi eski süfün-i harbiyede ve Karadeniz Boğazı istihkamatındaki eski büyük topları hatt-ı müdafaaya gönderip mevaki-i lazımeye tabiye ve şitanın hululüne binaen [kış girdiği için] asakir-i şahanelerinin mümkün mertebe istirahatlerini temin edecek bütün esbab ve tedabiri acilen temin ve ittihaz ettirmeleri ve efradın kuvve-yi maneviyelerini takviye ve şevk ü hahişlerini [isteklerini] tezyid için hitam-ı harbe kadar kalmak üzere ulema-yı dinden mürekkeb bir heyet-i kesire-yi nasiha izam ile asakir-i şahanelerine vazifelerinin kudsiyet ve ehemmiyetini ve rütbe-şi şehadet veya mertebe-yi gazanın derece ve mahiyetini ve maazallah bu harp kaybolursa alem-i İslâmın ve maabid-i mukaddese-yi diniyenin pamal-i a'da olacağını [düşmanların ayakları altında çiğneneceğini] ve Rumeli'ndeki müslüman kardeşlerinin tamamen perişan ve imha edileceğini ve ehl-i İslâmın Anadolu'da da rahat bırakılmayacağını ve daha şimdiden düşmanların işgal ettikleri memleketlerde müslümanları katliam eylediklerini ve muhadderat-ı İslâmiyenin ve hatta yedi yaşındaki masum kızcağızların düçar-ı tecavüz olduğunu anlattırmaları icab eder.

Böyle bir müdafaaya şedidenin tertib ve icrasının kabil olup olmadığını takdir edebilmek için tarihimize irca'-ı nazar [göz atmak] kafidir.

Cedd-i emced-i şahaneleri cennetmekan Sultan Selim Han-ı Salisin ahd-i saltanatında bağteten [ansızın] kal'a-yı Sultaniye Boğazından geçerek Adalar civarına gelen İngiliz donanmasına karşı her türlü vesait ve esbab-ı müdafaadan mahrum olan payitaht-ı seniyyelerini o zamanın vükelası, Birinci Napolyon'un sefiri Ceneral Sastiyanı'nin teşvik ve tertibi ile beş on günde nakabil-i hücum ve teshir bir hale getirmişler ve Anadolu ve Rumeli sahillerini Maltepe'den Üsküdar'a ve Yedikule'den Sarayburnu'na kadar yüzlerce toplarla mücehhez muvakkat tabyalarla taht-ı müdafaaya alıp İngiliz amiralini şehre hücumdan tehaşi ettirerek [korkutarak] firara mecbur eylemişlerdi.

Devletin müdafaası ve muhafazası ve Rumeli'ndeki ehl-i İslâmın gadir ve zulm-i a'dadan tahlisi için harbe devam karar verildiği halde vükela kullarının ve daire-yi askeriye için büyük bir azim ve gayret ile hareket eylemeleri ve namütenahi faaliyetle işe sarılmaları ve sadrazam paşalarının da vazifelerini bu suretle ifaya muktedir olmayan veyahut hidemat-ı mevdualarında [verilen görevlerde] ihmal ve tekasülleri görülenleri kimsenin hatır ve gönlüne bakmayarak, hiçbir hesap ve endişeye kapılmayarak derakab azil ve düşar-ı mücazat etmeleri ehem ve elzemdir.

Hilafetmeab efendimiz;

Şüphesizdir ki bu harp Avrupa'da ve belki Asya'da son harbimizdir.

Bu sebeple hiç olmazsa milletimizin istiklalini müdafaası ve mevcudiyetini muhafaza için tavk-ı beşerin hadd-i gayesinde gayret ve fedakarlık eylemeye amade ve namus ve şerefine, istiklal ve vatanına tecavüz edenlere bu cüreti pek pahalıya mal etmeye kadir bulunduğu ızhar ve isbat olunmaksızın hitama erdirilirse devlet-i aliyyelerinin Asya'da da bekası biyyihal [her halükarda] tehlikeye düşer.

Zat-ı hümayunları hami-yi din-i İslâm ve sahib-i devlet-i Osmanisiniz.

Nur-i nübüvvet hürmetine İslâmı hacaletten [utançtan] ve devleti izmihlalden kurtarmak için müdafaada sebat edilmesini temine şahane bezl-i himmet buyurunuz.

Cedd-i emcediniz cennetmekan Kanuni Sultan Süleyman Han bugünkü gibi darülhilafet-i İslâmiyeyi ve payitaht-ı saltanatı ecdad-ı meâlinejadınızın [soyu yüce atalarınızın] Avrupa kıtasında fetih buyurdıkları memalik-i vesianın son kısmını değil, fakat Macaristan'ın ortasında memleketler feth için sefere hareket eyledikleri vakit sinn-i şahaneleri [yaşı] yetmiş tecavüz eylemişti.

İcab ederse, ordu-yi hümayununuzun başına geçiniz, erkan-ı hanedan-ı Al-i Osmanın her birine faal bir vazife tevdi buyurunuz. Başta seksen beş yaşındaki sadrazamınız olduğu halde vükelanızı levazım ve erzak sevkine, hastaneleri nezarete memur ediniz. Şeyhülİslâmınızı ulema-yı din ile askerlerinize vaaz ve nasihate gönderiniz. İstanbul halkını

Bulgarların yaptığı gibi on beş yaşından altmış yaşına kadar topları taşıtmak ve tabyalar inşa ettirmek için istihdam ediniz. Maazallah vükelanızı damad-ı sefih İbrahim Paşa gibi çalışmaktan ve uğraşmaktan mütehaşi ve düşman mülkünü İstanbul kapılarına kadar tevsi ederek harbe hitam verip meşagil ve metaiblerini tenkis ve huzur-i rahatlarını temin eylemeye meyyal görürseniz azlediniz.

Harbi kazanmak ve müdafaaya kahramanane devam eylemek azim ve emelinde bulunmayan kumandanları tard ve vazifelerini cansiperane ifaya çalışmayan ümera-yı askeriye kahreleyiniz. Yerlerine din ve devleti kurtarmak için ölünceye kadar çarpışmaya azmeylemiş olanları nasb ve tayin ediniz.

Ve Allah aşkına Osmanlıların kendi kanlarıyla ve düşman kanıyla çamur deryasına çevirmeden ve son kurşunu atmadan cedlerinin böylece fethyledikleri memleketleri terk etmeyeceklerini cihana gösteriniz.

Yüz elli milyon tebaya malik olan Rusya'nın koca ordusuna on bir ay mukavemet eden Osmanlı ordusunun, mecmu-i nüfusları devletin sülüs [üçte bir] nüfusuna baliğ olmayan dört küçük devletin üç günlük ve mazi-yi askeriyeden mahrum ordularına bir ayda mağlup olmayacağını isbat eyleyiniz.

Cenab-ı Vacibülvücut günah ve masiyetlerimizin cezası olarak bize zaferi müyesser eylemeyecek ise böyle hacaletle mahvolmaktan ise ecdadımızın şan ve şeref-i fatihaneleriyle mütenasib bir surette tebah olalım.

Düşmanın İstanbul'a girmesinden korkmayınız ve bu ihtimal-i mahuf [korkunç olasılık] ile zat-ı hümayunlarını ihafeye [korkutmaya] kıyam edenleri hain ad buyurunuz.

Böyle başta zat-ı hilafetpenahileri olduğu halde erkan-ı hanedan-ı Al-i Osman, vükela ve kumandanlar ve ümera-yı askeriye müttefikan ikdam-ı tam ve azm-i tamam ile çalışılırsa düşman İstanbul'a giremez.

Maazallah girebilse çıkar. Çünkü Avrupa İstanbul'u Bulgarların elinde bırakmaz. Rumeli'nde hudud-i Osmaniye Midye'den Muarız Körfezine kadar İstanbul ve Kal'a-yı Sultaniye Boğazına yaklaşırsa, İstanbul'un ve Boğazın müdafaası imkansız bir hale gelir ve bu takdirde de düşmanın ilk fırsattan istifadeye kıyam edeceği ve bugün bin zillet ve fedakarlıkla men'ine çalışılan bu akıbet-i elimenin namemul bir zaman-ı karibde [beklenilmeyen yakın bir zamanda] vukua geleceği cay-ı bahs ü tereddüd değildir.

Sulhun şeraiti Çatalca'da yahut İstanbul'da akdolunmasıyla teşeddüd eylemez.

Zira hangi şartla olursa olsun, sulha talib olmaklığımız, mağlubiyet-i tammemizi kabul ve itirafıdır. Mağlubiyet-i tammesini kabul ve itiraf eden bir millet ise düşmanın bütün şeraitini kabule mecbur olur. Halbuki bu

mukavemetin hatta bir ay imtidadı [uzaması], devleti büyük bir felaketen kurtarır ve buna da derece-yi imkanın yüzde doksan olduğu arz ve isbat edilmiştir.

Şevketmeab efendimiz;

Kemal-i edeb ve tazim ile arza cüretyab olurum ki Rusya muharebe-yi zailesinde Rus ordusu Ayastefanos'a kadar galibane gelmiş olduğu halde Tuna'dan beri muharebat ve müsademat-ı mütevaliye [sürekli harp ve çarpışma] ile yorulmuş ve mevcudu azalmış bulunduğu cihetle mahall-i mezkurda mütehaşşid ordu-yi hümayun için büyük bir talih ve ihtimal-i muvaffakiyet ve galebe mevcut olmasına rağmen esbab ve tesirat-ı malume ile Ayastefanos Muahedesi kabul olunarak akd-i sulh edilmesi, müsebbibleri için bütün cihanda enva-ı ithamat ve tel'inatı ve namlarının tarihe "mahi-yi devlet" [devleti yok eden] olmak üzere geçmesini mucib ve evlat ve ensalleriyle ilelebed bais-i şeyn ü ar olduğu gibi bugün de devlet-i aliyyelerinin mukavemet ve müdafaaya bu derece kudreti ve daha hayli asker celb ve cem'ine iktidarı varken ve mütarekenin akdinden bir gün evvel muhasara ordusunun son defa vaki olan hücum-i şedit ve müdafaasını muhacimine telefat-ı külliye verdirerek red ve def ile kuvve-yi mukavemesini bir kere daha ızhar ve isbat eyleyen Edirne ve şimdiye kadar Karadağ ordusunun üçte birini hâk-i helake seren İşkodra ve Yunan ordusunun mühim bir kısmına karşı kahramanane müdafaada bulunan Yanya mevaki-i müstahkemesi [müstahkem mevki] ve bu havalide Garb ordusunun hayli mühim bir kısmı mevcut iken ve Çatalca hatt-ı müdafaasının yarılıp geçilmesi ve Kal'a-yı Sultaniye Boğazının Rumeli cihetinden zaptı hemen adimülimkan bir halde bulunurken hilafet-i muazzama-yı İslâmiyenin şan ve şerefini ihlal ve saltanat-ı seniyye-yi Osmaniyenin istiklal ve istikbalini düçar-ı muhatara-yı izmihlal edecek şerait-i muzır ile akd-i sulh olunursa, her ne sebebe mebni olursa olsun, devletin başına bu felaketi getirenlerin ruz-i cezada huzur-i hazret-i Rab-bülalemine çıkmaya yüzleri kalmayacağı ve şimdiye kadar can ve malca kendisinden istenilen her türlü fedakarlığı esirgemeyen millet tarafından bieyyihal mesul edilecekleri ve namlarının tarihe "mühin-i din ve hain-i vatan" [dine, vatana ihanet eden] olarak geçeceği ve kendi evlat ve ahfadlarının bile lanet ve nefretine düçar olacakları şüphesizdir.

Mehbit-i envar-ı Muhammediye olan kalb-ı meâlî'evb-i hilafetpenahilerinin hilafet-i muazzama-yı İslâmiye ve saltanat-ı seniyye-yi Osmaniyenin seri bir surette inkiraz ve izmihlaline mebde ve bais olacak böyle bir sulh-i mekruhun akdolunmasına razı olmayacağını ve her geçen günün, Edirne ve İşkodra ve Yanya'da mahsur olan asakir-i şahanelerinin ve Garb ordusu bakiyyesinin erzakını azalttığından din ve vatan düşmanlarımızın hayır ve nef'ine hizmet ettiği ve diyanet-i İslâmiyenin şan ve şerefini,

saltanat-ı Osmaniyenin istiklal ve istikbalini muhafaza ve müdafaa için Çatalca ve Kal'a-yı Sultaniye hatlarında vücutlarıyla sipergah teşkil eden yüz binlerce evlad-ı vatanın şedaid-i şitaya [kışın zor şartlarına], enva-ı mezahim ve meşakka maruz buldukları derpîş-i nazar-ı im'an ve insaf buyurularak sulh müzakeratına bir an evvel mübaşeret ve derakab düvel-i müttefikanın hadd-i asgari-yi metalibleri sual olunup işâ'a olunduğu gibi Kırkkilise ve Edirne, Dedeoğaç ve Kavala, Selanik ve Manastır ve Yanya dahil olmak üzere Rumeli kıta-yı Osmaniyesinin kısm-ı azamının terkedilmesi ise bu mâlâyutak şeraitin ancak maazallah müttefikin ordularının galibiyet-i kamileleri ve Çatalca ve Kal'a-yı Sultaniye'de ve Manastır ile Yanya arasında bulunan üç ordu-yi hümayunlarının ve Edirne ve İşkodra ve Yanya'nın kahraman müdafilerinin mağlubiyet-i katiyeleri halinde kabul edilebileceği bilbeyan müzakeratın hemen katedilmesinin emr ü ferman buyurulacağını şüphesiz addeylerim.

Büyük ve hamiyetli padişahımız efendimiz;

Samim-i kalbden kopan bu istirhamat-ı ubeydanemin şeref-i din ve selamet-i devlet için kabul ve is'afını mübarek ve mualla hâkipay-i mekarimihativa-yı hilafetpenahilerine yüzler sürerek tazarru ve niyaz ederim. Olbabda ve katıbe-yi ahvalde emr ü ferman hazreti veliyyülemir efendimizindir.

Abd-i memlûkleri  
Ahmed Muhtar